

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Additio. Ævo Gulielmi de Montelauduno, Archiepiscopi consecrabantur sola summi Pontificis auctoritate. Recensentur lucubrationes hujus viri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

apud quasdam Ecclesias hic mos inoleverat ut Episcopus Metropolitanus à propinquo- ri Metropolitano acciperet manus imposi- tionem. Sed novam illam consuetudinem abolevit Synodus Aurelianensis secunda; quæ antiquam constitutionis formulam renova- vit, statuens ut Metropolitanus ab Episco- pis comprovincialibus ordinetur. cujus syno- di verba supra relata sunt in §. III. hu- jus capituli. At Concilium Aurelianense III. quinquennio post celebratum, id est, anno quingentesimo trigesimo octavo, repudiato canone illo prioris synodi, novam consue- tudinem revocavit, qua receptum erat Me- tropolitanos à Metropolitanis ordinari: De Metropolitanorum vero ordinationibus id placuit, ut Metropolitanis à Metropolitanis, omnibus, si fieri potest, presentibus comprovincialibus, or- dinentur; ita ut ipsi Metropolitanis ordinandi pri- vilegium maneat quem ordinationis consuetudo requirit. Quæ institutio aliqua in re similis est versioni Græcæ canonis sexti Sardicensis, quo sancitum est ut Episcopi vicinæ provin- ciæ invitentur ad ordinationem Metropolita- ni alienæ provincie: Χρηδὲ Ἐμετακλεισθαι Ἐ τὸς ἀπὸ τῆς κληρονομίας ἐπαρχίας ἐπισκόπους πρὸς τὴν κληρονομίαν τῆς μητροπόλεως ἐπισκό- πους. Attamen fatendum est interpretem Græcum non cepisse sententiam hujus cano- nis, qui in contextu Latino nullam hujus rei mentionem facit. Hincmarus in synodo Metensi, quæ propter Karoli Calvi in regno Lotharij coronationem coacta est, adnotavit Remensem & Trevirenses Ecclesias commif- sis sibi Ecclesiis velut sorores & comprovinciales haberi, sive in ordinationibus peragendis, sive pro judiciis causarum ecclesiasticarum, sicut antiqua demonstrat consuetudo.

X. Sub secunda Regum nostrorum dyn- astia, vetus consuetudo valuit, nempe ut Metropolitanus ab Episcopis comprovincia- libus ordinareretur. Hunc seculi sui usum fuisse docet Hincmarus, qui præterea probat Galliarum Metropolitanis jus illud com- petivisse secundum canones Nicænos, An- tiochenos, & Africanos, & ob id ipsum Pri- mates esse. Nam duo Primatum genera agnoscit; quorum quidam iidem sunt cum Patriarchis, alij verò, Metropolitanis. quod discrimen hausit ex versione Concilij Chal- cedonenfis à Dionysio Exiguo confecta, & ex canonibus item Africanis. De Primatibus autem secundi generis sic loquitur Hincma- rus: Sed & quidam Archiepiscopi vel Metro- politani Primates provinciarum multoties in sacris canonibus inveniuntur, illi videlicet qui in lo- co defunctorum ab Episcopis uniuscujusque pro- vincie sine interrogatione alterius Primatis præ- valent ordinari, & ex antiquæ consuetudinis

lege à sede apostolica Pallij solent genio insigni- ri, & in loco decedentium Episcoporum, sine con- sensu vel licentia Primatis alterius, in sua pro- vincia quique possunt Episcopos ordinare. Hanc loquendi formam, id est, Pallij genium, mu- tuatus est Hincmarus ex epistolis sancti Gre- gorij: qui de Siagrio Augustodunensi Epif- copo loquens, ait ipsum petivisse Pallium, pro genio & honore suæ Ecclesie.

XI. Ætate Ivonis Carnotensis, Hugo Lugdunensis Archiepiscopus sibi, tanquam Primati, deberi professionem obedientiæ contendebat ab electo Senonensi antè quàm consecraretur; suumque hoc consilium ful- cire nitebatur auctoritate sedis apostolicæ, qua fungebatur. Rescripsit Ivo consecratio- nem Metropolitanis Senonensis pertinere ad Episcopos comprovinciales, neque expe- ctandum esse ut electus faciat prius professio- nem canonicam Primati Lugdunensi, cum id canonibus sit contrarium. Deinde addit: Cùm ergo tam ista quàm alia generalia insti- tuta tam absolutè consecrationem Metropolitanorum contineant, miramur cur privatis legibus & novis traditionibus veteres traditiones & consuetudines removere contenditis, præcipiendo ut Senonensis electus ante consecrationem suam vobis presentetur, & jure primatus vestri subje- ctionem & obedientiam profiteatur. Tum ait se nihil prorsus heic remissurum esse ex jure Ec- clesiarum suæ provincie, & si contra teten- derit Hugo, comminatur se ab ejus commu- nione discessurum: De tantillo jure quod habent Ecclesia nostra nec volumus nec debemus cedere. Infra: Si autem petitionibus nostris non adque- veritis, & aliquod schisma inde fuerit exortum; securè dicam, neque iniquitas mea, neque pecca- tum meum; neque vos poteritis dicere vobis non fuisse prædictum.

Ordinationem porrò Archiepiscopi com- provincialibus Episcopis conservaverunt li- bri Decretalium, ut videre est in responsis Lucij III. in cap. Si Archiepiscopus. De tem- pore ordinandorum.

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

ATTAMEN immutato paulò post hoc jure, Ar- chiepiscoporum consecratio paulatim adempta est Episcopis comprovincialibus, & Summo Pontifici servata; ut omnibus est notissimum. Sed tamen præ- termitti non debet insignis locus viri illa ætate cele- berrimi, Gulielmi de Montelauduno Iuris Canonici Professoris in Academia Tolosana, qui vivebat anno millesimo trecentesimo quadragesimo sexto. Is ergo in libro sacramentali, Rubrica de ordine episcopali Tit. x. sic ait: Quis consecrat Episcopum? Dic quod Archiepiscopus cum suis suffraganeis de se. or. nec

Aa iij

Gregor. lib. 7. ep. 131. Videtur epistolam Synodi- cum Concilij Du- ziac. 1. ad Hadria- num 11.

Ivo ep. 60.

Secundo illa edita à meo Capitulo Eusebii Calvi, & To. 1. oper. Hinc- mar.

Vile Marcum in Hæc de Primari- bus. 624.

Hincm. in Episc. c. 17. & in epist. 6. c. 1.

Episcopi. Sed quis Archiepiscopum, vel superiores? Dic quod de iure communi omnes Episcopi debent consentire, & tres illorum consecrare, supra eod. tit. Si Archiepiscopus. 63. dist. per ambitionem. Papa tamen iam prescripsit contrarium, cuius auctoritate tantum hodie consecrantur, ut 24. q. 2. pudenda. & 51. dist. cap. fin. Liber ille sacramentalis Gulielmi de Montelauduno extat MS. in Bibliotheca Ecclesie Helenenfis, unde locum hunc à me describi Marca iussit anno M D C L X. quum apud Ruscinones degeret pro figendis regnorum limitibus in Pyrenæo. Eiusdem libri duo manuscripta exemplaria extant in Bibliotheca monasterij Rivipullensis apud Catalanos, aliud in archivo Ecclesie Narbonensis, itémque aliud in Bibliotheca Regis Christianissimi. Ceterum Gulielmi hujus lucubrationes frequenter laudant Richardus Archiepiscopus Armachanus in Tractatu MS. De audientia confessionum, itémque Franciscanus quidam qui ea tempestate adversus huncce Richardi Tractatum scripsit, Bernardus Lauretus Præses Tolosanus in Tractatu de potestate seculari in Ecclesiasticos, Arnulphus Ruzæus in Tractatu juris Regaliæ, Philippus Probus in Tractatu item juris Regaliæ, Glossator libri Sexti Decretalium, aliique. Quoniam verò nullus hæctenus, quod sciam, ejus viri opera recensuit, utar hac occasione ut ea promam quæ mihi comperta sunt. Scripsit itaque Gulielmus de Montelauduno, præter librum Sacramentalem, Lecturam in Librum Sextum Decretalium, quam laudant Ruzæus & Probus; ad quam Apostillas seu Additiones scripsit Blasius Aurioli Doctor Tolosanus. Scripsit præterea Apparatum Constitutionum Clementis V. qui frequenter item laudatur à Ruzæo & Austerio in Repetitionibus ad Clement. Hujus autem Apparatus tria manuscripta exemplaria extant in Bibliotheca monasterij sancti Sergij Andegavenfis, itémque aliud in Bibliotheca monasterij sancti Albini Andegavenfis. In eodem codice sancti Albini extat Apparatus ejusdem Gulielmi super Extravagantes Domini Iohannis Papa XXI. qui laudatur etiam à Ruzæo & Probo. Scripsit etiam Gulielmus iste Tractatum de Cardinalibus, qui laudatur ab Egidio le Maître in Tractatu de Regalibus cap. v. 11. Quædam porrò ejus Lecturæ in aliquot juris Canonici posterioris capita editæ sunt in voluminibus Repetitionum Iuris Canonici.

CAPVT V.

Synopsis.

I. Queritur an Metropolitanani qui Summi Pontificis auctoritate consecrati non erant, ejus confirmationem obtinere tenerentur post consecrationem. Quæstio hæc proposita est à Glossatore Decreti; cui hæret aqua. Episcopi specialis Dioceseos Ecclesie Romanae confirmabantur à Summo Pontifice. Diversum prorsus obtinebat quoad alios.

II. Objicitur Patriarchas antiquitus ea necessitate obstrictos fuisse ut tenerentur ad obtinendam confirmationem suam à Summo Pontifice. Potiori jure id observandum esse quoad Metropolitanos.

III. Opponitur deinde exemplum Ecclesie Thesalonicensis, ad cujus Episcopum relationem de ordinatione sua mittere tenebantur Metropolitanani Illyrici orientalis. Hoc ex eo profectum, quod Episcopus Thesalonicensis jus patriarchicum obtineret in Illyrico.

IV. Tum adducitur exemplum Episcoporum Gallicanorum, qui Hincmari Remensis ordinationem confirmari petunt à Sergio. Sed id trahi non potest in consequentiam, cum ob gravem causam ita fieri oportuerit, ad infringendos nimirum conatus Ebbonis.

I. HEC sese offert quæstio magni momenti, habita ratione argumentorum quæ inde deduci possunt; nimirum, an Metropolitanani qui neque à Summo Pontifice neque ex mandato ejus consecrati erant, ejus confirmationem obtinere tenerentur post consecrationem. Difficultatem hanc proponit Glossa in cap. *Quia igitur*, dist. 63. Verum cum decisio hujus quæstionis molestum haberet auctorem hujus Glossæ, eò confugit, ut diceret plures esse Archiepiscopos qui à Summo Pontifice non confirmantur, sed tantum recipiunt Pallium. Erudita quidem & vera est hæc opinio: attamen explicatione indiget, & testimoniis scriptorum quibus fulciri possit. Episcopi namque specialis Dioceseos Ecclesie Romanæ distinguendi sunt à reliquis Episcopis Occidentis, qui ad eam Diocesim non pertinebant. Illi à Summo Pontifice confirmabantur, cujus consensus accedebat ante vel post consecrationem. At ceteri neque ab eo confirmabantur, neque consecrabantur, fruebanturque privilegiis quæ Nicæna synodus decrevit Metropolitanis esse servanda, & ea libertate quam eis Ephesinum Concilium præcipit conservari.

II. Ac mihi quidem in hanc quæstionem accuratè inquirenti visum est tria potissimum adversus hanc regulam posse opponi; meâque esse partes duxi ut palam promerem quæ mihi in mentem circa hæc venerunt, quibus difficultates illas complanari posse existimo. Primum ergo dici potest (id quod illusterrimus Cardinalis Baronius, itaque qui de fidei controversiis tractant, persuadere conantur) Patriarchas antiquitus ea necessitate obstrictos fuisse ut tenerentur ad obtinendam confirmationem suam à Summo Pontifice. Quod se probare existimant auctoritate Leonis I. qui rogante Theodosio Imperatore confirmavit electionem Anatolij Constantinopolitani. Adducunt etiam auctoritatem Papæ Simplicij, qui confirmationem Patriarchæ Alexandrini recusavit, & alia his similia argumenta. Cum itaque eo jure erga Patriarchas uteretur Episcopus Romanus, dubitari non potest quin potiore jure Metropolitanani teneantur ad obtinendam ejus confirmationem.

Quod ad Patriarchas attinet; responderi potest confirmationem illam non esse signum jurisdictionis, sed tantum susceptionis in communionem, & testimonium quo con-